

Malawm

1. Shayi Shanan Nsen -----	3
2. Share Ning Hkring -----	4
3. Computer num du ai num ni -----	5
4. Federal Democracy -----	7
5. International Women's Day -----	10
6. Nang Na Matu SMART GOAL -----	12
7. Gadai kaw lit nga ta -----	16
8. Saga hka si hte hkamja lam -----	20
9. Nue -----	22
10. Harvard University -----	30
11. Poi Jau Ai Ni Matsan Ma ai -----	32
12. ANHTE A LIT -----	36
13. TRUST -----	38

Shayi Shanan Nsen

Munghpawm Myen Mungdan kata, anhte Jinghpaw Wunpawng buga ginra e ya yang, Myen Hpyen gumshem ni gaw, Mung chying sha ni hpe, amyu shamyit lailen hte gasat gala nga ma ai. Num ni hpe roi rip, la num nnga porter shaga adup kayat, kahtawng wan nat dusat yam nga ni hpe kashun kashe rai ma ai majaw, mare buga kaw n mai nga mat, yi sun hkauna dum nta ni hpe tawn kau da nna, hpyen hprawng hprawng ra mat masai. Dai majaw hpyen yen tsin yam ni gaw lani hte lani jat wa nna, mun kaba she rai taw nga sai.

Anhte KWAT ni mung, Mung chying sha ni hpe, Myen Hpyen ni gumshem roi rip zing ri ai lam ni, Mungkan de chye mat wa na matu, October 2011 hta “Burma’s Covered up War: Atrocities Against The Kachin People” report hpe shapraw dat saga ai.

Dai hta n-ga ya hkyak hkyak, June 2012 hta mung, “Ongoing Impunity” (Continued Burma Army atrocities against the Kachin People) hpe bai shapraw lu saga ai. Dai majaw hpyen yen tsin yam ni hpe karum mayu ai ni pru wa ai hte, anhte KWAT ni hku nna, dang lu ai maga hku shalai karum ya nga ga ai.

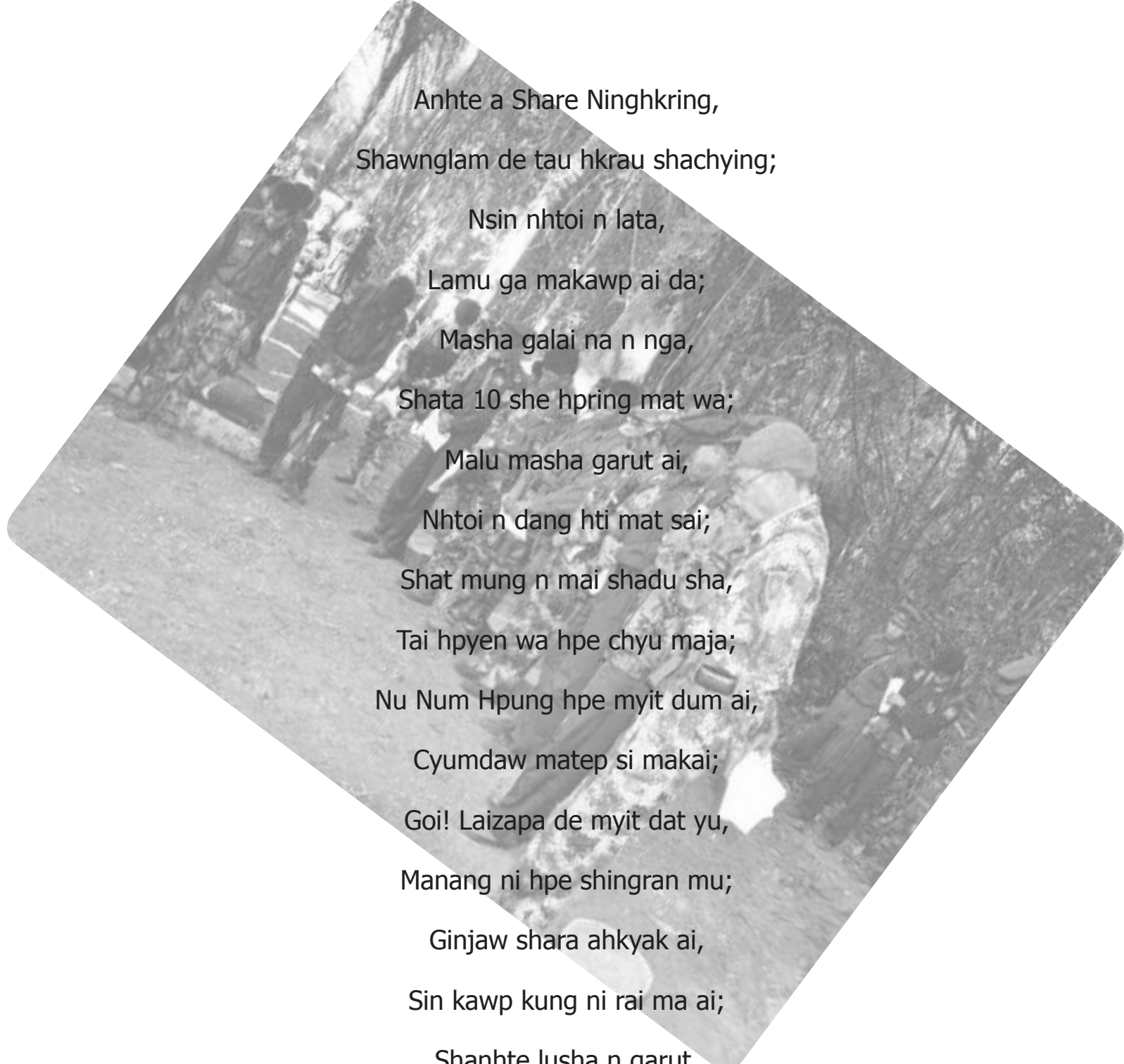
Anhte Jinghpaw Wunpawng myu sha ni yawng mung, ang wa ai lam hku jawm karum shingtau mat wa ga ngu, ga saw mayu ai.

Ndai Shayi Shanan hta, anhte yawng chye la mai ai lam ni hpe ka da ga ai.

Shayi Shanan Newsletter

Kachin Women’s Association Thailand.

Share Ninghkring

Anhte a Share Ninghkring,
Shawnglam de tau hkrau shachying;
Nsin nhtoi n lata,
Lamu ga makawp ai da;
Masha galai na n nga,
Shata 10 she hpring mat wa;
Malu masha garut ai,
Nhtoi n dang hti mat sai;
Shat mung n mai shadu sha,
Tai hpyen wa hpe chyu maja;
Nu Num Hpung hpe myit dum ai,
Cyumdaw matep si makai;
Goi! Laizapa de myit dat yu,
Manang ni hpe shingran mu;
Ginjaw shara ahkyak ai,
Sin kawp kung ni rai ma ai;
Shanhte lusha n garut,
Myit dum let mayen ma-ut;
Awng Padang hte bai wa na,
Shinli kaw hkrum ga i-ya.

Computer num du ai num ni

Ndai prat hta Num ni gaw, Num ni a ahkaw hkang hpe yak hkrak ai hku nna hpyi shawn nga ai re. Num nkau mi hpe gaw, hpa mahkrum madup hpaji mung nchye, nta kaw sha nga rai nna, nta bungli galaw ai hte sha aten shama nga ai ngu htang ma ai.

Labau hpe bai masam maram yu yang, grai reng, grai ram ai num ni nga ai ngu ai hpe chye ma ai re. Ndai prat gaw, computer prat de shang wa ai mungkan hta mying gum hkawng ai Computer hpaji chye ai num nkau mi hte shachyen ya na nngai.

1. Shefi Goldwasser

Ndai Num gaw computer Tiori madang dep hpaji ning hkring wa rai nna, European Association for Theoretical Computer Science (ESTCS) wuhpung kaba kaw na shagrau ai Godel Prize kumhpa hpe mung 2 lang lu la wa sai. Dai shayi sha gaw, Matsachusit ta hpaji dakkasu kaw na jak Aingeniya the computer hpaji ninghkring re ai. Dai shayi sha gaw, computer lang Tiori nnan nnan re ai ni hpe aten tup jep shapraw ya nga ai wa rai nga ai.

2. Anita Borne

Ndai Num gaw 1997 ning hta e Num ni a hpaji ladat dakkasu hpe e galaw up hkang wa sai wa re. Ndai Num a jawng mying gaw Institute for Women and techonology, IWT) rai nna yaw shada ai lam 3 nga ai.

- 1 Galu kaba na lam n chye ai Num ni hpe shakung jahpat lam
- 2 Num ni a rawt jat lam hte galu kaba lam.
- 3 Num ni a galai shai wa ai lam hpe jak hpaji bungli hte Atsoya

3. Erna Schneer

Ndai Num gaw, American hpyen dap matut mahkai ni na matu computer ဝှံၣ်ချံၣ် Phone matut mahkai prat hpe galaw shapraw lai wa sai Num sha rai nga ai. Shi na lam hpe kara mungdan kaw na ma American mungdan hpe majan hkying hkat ai mung dan hku nna n lu hkying lai wa ai re. Shi dai zawn galaw shapraw dat ai majaw, daini anhte ni langai hte langai phone hpe ad-ing tawk lu matut mahkai nga ga ai.

4. Grace Murray Hopper

Ndai num gaw, lai wa sai shaning latsa ning daram kaw American computer hpung tang hpaji numdu langai mi re ai hte maren, American Balik dap masha kaba hku nna mying gumhkawng wa sai. Ndai prat hta mying gumhkawng nga ai computer ga hku nna computer laika ni hpe galaw shapraw lang wa sai Num sha langai rai nga ai.

Changmawshayi

Federal Democracy

Federal Democracy ngu ai gaw anhte amy baw sang ni yawng a matu lak san n rai nga ai.

Dai ni na ten hta anhte a myen mungdan kata kaw dinghku majan n zim hkraw ai lam gaw, Moi jiwoi jiwa prat ban hte ban (ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေးမူ) hpe chye na shut da ai lam a majaw rai nga ai. Hpyen gumshem ni Lu da ai ahkaw ahkang hpe tat sum kau na tsang ai a majaw (ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေးမူ) a matu hpyen dap gaw madung re ai ngu nna, n jaw ai hku sharin ya nna, dai hpe tek jum da ai lam hpe mu mada lu ai. Kaja wa nan tengman ai hku na hkamla da ai hpyen Du salang ni mung nga yang mung nga na re. Dai zawn sha Federal Union mung (ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေးမူ) hte n htan shai ai hku na mu mada, shadu wa ma ai. Hpyen gumshem ladat ngang grin wa lu na matu (ပြည်ထောင်စု) ngu ai mying hpe gang nna jai lang da ai lam rai nga ai.

Teng wa nga yang gaw, Federal mungdan ngu ai gaw (ပြည်ထောင်စု) hpe hten bya kau shangun ai lam n rai nga ai. (ပြည်ထောင်စု) galoi mung ngang grin lu na matu myit hkrum ai lam sha rai nga ai. American mungdan mung Federal mungdan raitim, ngang grin nga lu ai. Dai ni, ndai aten hta amy baw sang shagu hpyi shawn nga ai Federal gaw, Myu kaji ni rai nga ai amy baw sang ni a matu lak san akyu hkam la na lam n rai nga ai. Myen mung masha yawng a matu rai nga ai. Raiti mung, Hpyen gumshem ladat hte maren sha rai nga ai. Dai ni Myen mungdan kata hta madung byin nga ai manghkang gaw, Hpyen gumshem ladat shing n rai, ginjaw kaw nna uphkang ai ladat rai nga ai. Fedaral ladat gaw, hpyen gumshem ladat hpe kaja wa nan jai lang akyu jashawn sa wa na lam hpe shazim ya ai ladat rai nga ai majaw, Prat ban hte ban hpyen gumshem ni a hpyen langai hku byin nga ai (ပြည်ထောင်စု) ladat hpe mungdan ting a hpyen rai nga ai ngu nna, kam shut hkra galaw

kau ya ai lam rai nga ai. Myen ni law malawng mung, dai hku chye na shut hkra galaw da ai lam hpe kaja ai teng man ai ngu nna hkamla shut da ai lam gaw, myit yawn hpa nan rai nga ai. Nkau mung masa galaw ai myen amyuni Maigan kaw e Democracy lam hpe galaw nga ma ai raiti mung, Federal ladat hpe amyuni baw sang kaji ni a matu ngu nna sha hkamla da ma ai. Kaja wa nan nga yang, Federal ladat gaw, Hpyen gumshem ni a ahkaw ahkang hpe n lu jai lang mat hkra galaw ai lam sha rai nga ai. Hpyen gumshem ladat n nga mat ai rai yang she, jet ai Democracy ladat hpe lu la nna, Mungdan rawt jat galu kaba wa nna, Mung masha ni yawng a matu prat shimlam hpe tara shang hkamla lu na rai nga ai.

Hpyen gumshem ladat hte Ginjaw kaw nna Uphkang ai ladat ngu ai lam mung, garan ginhka n mai nga ai. Hpa majaw nga yang, Hpyen gumshem ngu ai byin wa yang, Ginjaw Uphkang ai ladat gaw shi hte shi nga wa ai. Ginjaw asuya a tek jum ai lam grai nan gyip gyeng ai a majaw, mung masha ni yak hkak ai, ra kaji ra kaba yawng, ginjaw kaw nna sha dawdan ya ai lam ni a majaw, mung masha (grassroot) ni yawng yak hkak ai manghkang ni law law hkrum sha wa nga ai. Ginjaw magam gun ni hte hku hkau ai masha n kau mi sha akyu hkamla lu ai lam nga ai. Ginjaw salang ni a karum ningtum ai lam ni hpe la nna, grit nem ai mung masha ni a galaw lu galaw sha ai lamu ga ni hpe shanhte a lamu ga hku nna zing la ai lam ni nga ai. Tara shang ai, n shang ai, ngu ai gaw Ginjaw salang ni a daw dan limit sha rai nga ai. Dai majaw, Ginjaw salang ni n mu mada lu ai matsan ai masha ni a matu tsun na ahkaw ahkang ni hkamla lu na akyu ni yawng hkrat sum nga ai. Ja gumh-praw lu ai ni, Ginjaw salang ni hte hkau chyap ai ni, Maigan mung masha ni a mayam galaw ra na masa de she rai wa nga ai. Ya na masa hta shapraw dat ai (ပြည်သူ့စစ်) u padi (tara) hpe gaw myu baw sang kaji ni wuhpung langai hkrai a shimlam lu la na matu mung masha shagu lit la ya ra ai u padi (tara) rai nga ai. Ndai zawn, byin nga ai manghkang ni gaw, myu baw sang wuhpung kaji ni nga nga ai shara ni hta sha byin nga ai lam n rai nga ai. Ya

nga nga ai myen mung dan kata ting hta, byin pru nga ai lam rai nga ai. N dai zawn, byin nga ai lam gaw, Ginjaw kaw nna tek jum let, uphkang ai lam a majaw rai nga ai. Ginjaw tek jum ai ladat hpe lani hte lani yawm mat hkra lu galaw ai rai yang she, mungdan masha shagu mayak mahkak hpyen n nga ai sha, shimlum ai hku nna nga pra sa wa lu na rai nga ai. Ginjaw uphkang ladat hpe shayawm lu na matu, myu baw sang shagu kaw nna lak nak hpung ni hpyi shawn nga ai Federal ladat rai nga ai. Federal Democracy ngu ai gaw, myu bawsang ni a matu lak san n rai nga ai. Myen mungdan kata hta nga nga ai masha shagu yawng a prat shim lam lu na lam a matu rai nga ai. Federal ladat sha simsa wa na lam madung rai nga ai. Federal hpe lu wa yang, majan baw na lam n nga sai. Mungdan a gumhpraw dum kaw nna, Hpyen lak nak mari jai lang na malai, mung shawa a matu hpaji masa lam, Hkamja lam hte kaga ra mara lam ni kaw jai lang akyu jashawn wa lu na rai nga ai. Grau nna kaja ai shinggyim nga sa lam hpe lu la wa na rai nga ai.

Myen mungdan hpe madang tsaw ai hte galu kaba sa wa lu na matu gaw, myu bawsang myu kaji ni yawng shang lawm ai hte sha gaw n mai byin ai. Myen mung masha ni yawng nan myit hkum ai hte sa wa ra nga ai. Ndai hku sa wa lu na matu, madung hku nna hkum ding dek shagu panglon myit masa majing hpe madun sa wa ra nga ai. Shada da dip sha ai lam hku nna sha matut sa wa na nga yang, jaw, kaja teng man ai simsa lam hte tsan wa na rai nga ai. Fedaral Democracy masa lam hpe hkrang shapraw sa wa lu yang she, Myen mungdan gaw Mungkan hta kasi kaja madun lu ai mungdan tai wa lu na rai nga ai. Federay Democracy mungdan gaw, myu baw sang kaji ni a matu lak san n rai nga ai.

Mungkan Amyu Shayi Masat Nhtoi *(International Women's Day)*

Shaning shagu March shata Praw 8 ya hta, Mungkan nga Num ni a n'htoi shani rai nga ai. Thai mung dan Chiang Mai mare kaw shaning shagu, Mungkan nga Num ni a N'htoi galaw nga ai kaw nna, dai ning mung galaw lai wa sai re. Thai mung shara shagu kaw nna sa du shang lawm ai Num marai 100 hpe U hpung 4 garan nna, sharing hpawng galaw ai lamang hta shang lawm wa sai re. Dai ning na madung ga baw gaw, "Ladaw Galai Shai Nga Sai" ngu ai lachyum rai nga ai.

Ndai 4 ya laman hta, ga baw garan sharin ai kaw na Arsia mung dan na lam, Num la garan ging hka hkrum ai lam, makau grup yin (environment), myit kaji garen hkrum taw ai hte myit tsin yam hkrum taw ai Num ni hpe gara hku myit sharawt ya ra na lam, tinang a myit pyaw lam lu na matu gara hku galaw la ra ai lam ni hpe sharin ya mat wa ai.

Jahpawt daw maga de gaw, Thai mung kaw nga ai (CBOs) wuhpung ni kaw nna, myen mung kaw ya byin nga ai masa, "Htawe" kaw na hka hte seng ai lam (Htawe seaport), Jinghpaw Mung kaw na Mali Hka madin a lam, madin a majaw byin wa ai lam ni, ya yang Jinghpaw Mung hte Sam Mung kaw majan byin taw ai majaw ma hte Num ni gara masa lam hkrum sha nga ai hpe sharin hpawng sa ai ni sadu bawng ban la lu sai.

Shana de daw hta gaw tinang ra ai, myit shang sha ai ginsup hpan ni hpe sharing hkam la na matu Erubik ginsup ladat, Belay ka hkrang, Myen ka hkrang hte nam si nam saw ni hpe amy myu design galaw ai ladat ni hpe sharin ya ai. March shata 8 ya shani hta gaw, Thai mung nga Num ni hte rau Num ni a n'htoi hpe Chiang Mai mare hta lam hkawm let Num ni a n'htoi hpe galaw la lu sai.

Hpang jahtum shani hta gaw, Thai mung shara shagu de na sa du ai Num ni yawng shada da shachyen shaga hkat let jinghku galaw ai lam, kadai mung tinang a hkam sha lam hpe tsun dan hkat ai lam galaw sai. Dai zawn galaw ai lam gaw Num ni shada da lapran grau nna hku hkau lam hpe lu wa shangun ai lam rai nga ai. Maigan kaw kanbau bungli galaw ai Num ni a mayak mahkak ni hpe mung chye lu ai. Sharin hpawng hpe March 9 ya jahpawt hpung dim dat ai. Tinang a buga de bai nhtang wa ai shaloi shakram nsen ni, bai sa du rit, nga saw shaga ai nsen hpe nja nhpra na lu ai.

Ndai zawn rai ganawn mazum hkrum zup hpawng ni hpe Mung dan nkau mi hkan galaw na ahkaw ahkang n nga ai. Tinang a Mungdan rai nga ai Myen Mungdan hta n-ga Num ni nga ai Mungdan shara shagu hta ndai zawn hkrum zup hpawng ni hpe galaw la lu yang grai akyu nga na re ngu hkam sha lu ai.

Changmawshayi

Nang Na Matu SMART GOAL

Bandung (GOAL) n nga ai masha gaw, baw n lawm ai sha asak hkrung nga ai hte bung nga ai. Gap na shingte masat n nga ai ndan hpe gap yang gara de mung n hkra ai sha kaga de hkrat mat ai zawn, bandung ngu ai n nga ai sha asak hkrung ai ni gaw, hpa mung byin tai awng dang chye ma ai n rai. Mungkan ntsa bandung n tawn ai sha asak hkrung nna, Mungkan ting mying gumhkawng hkra awngdang ai ni hpe dai ni du hkra, n na yu ga ai. Bandung hpe hkrak tup tawn nna, teng man ai hku shakut shaja ai ni chyawm gaw, lani mi na aten hta, awngdang lam de du wa lu ai ni hkrai rai ma ai.

Myitsu wa nang mung, nang ra sharawng ai hta hkan nna, nang na asak hkrung lam hta bandung amy myu hpe tawn chye na re. Nkau mi bandung kaji tawn da nna, nkau mi bandung kaba tawn da let shakut shaja ma ai. Bandung kaji ai, kaba ai hta hkan nna bandung de du ai aten gaw, lawan ai, na ai ngu mung shai mat chye ai. Nang na bandung ni byin tai awng dang wa ai shaloi, nang grai kabu aw law nna, bandung ni hpe matut manoi grau galaw kam wa ai. Raitim nang na bandung ni n byin tai wa ai sha, hkrat sum mat yang, matut nna hpa mung n kam galaw mat ai. H pang kalang na bandung ni tsep kawp awng dang na matu, gara hku hkyen lajang na kun?

English ga malai langai mi na ga ai. Dai ga malai gaw, ndai hku da, "Failing to plan is planning to fail" nga ai re. Jinghpaw hku gaw " Atsawm n hkyen lajang ai wa gaw hkrat sum na matu hkyen lajang taw ai re" ngu saga. Nang na bandung ni hpe n hkrat sum ai sha, atsawm hkyen lajang let du lu na matu "SMART GOAL" shing nrai "Zeng re ai bandung" ngu ai hpe ndai laika kaw shachyen ya mayu ai. Tsun mayu ai gaw, hkrat sum na matu tsa lam shadang grai yawm ai hku hkyen lajang ai bandung ngu ai re. Chye ngut sai ni mung, ngang lu hta hpa ra rai lu u ga

SMART GOAL ngu ai ga si hpe hpyan dat yang, lawu na hku mu lu na re.

S : Specific (Lak lai masa hku nna tup hkrak hkyen lajang ai.)

M : Measurable (Shadawn yu mai ai.)

A : Achievable (lu la mai ai.)

R : Relevent (matut mahkai ai, seng ang ai.)

T : Timely (aten dep ai, aten masat nna galaw ai.) byin ai bandung re.

Specific (Lak lai masa hku nna tup hkrak hkyen lajang ai) ngu ai hpe matut nna yu yu ga. Specific shing n rai, lak lai masa hku hkyen lajang ai ngu ai gaw, nang na bandung langai mi hpe masat wa ai shaloi, gara kaw, galoi, hpa baw, gara hku, hpa majaw hte kadai hku nna galaw sa wa na, ngu nna tup hkrak masat nna hkyen lajang tawn ai lam re.

Ga shadawn langai mi hpe yu yu ga: lak lai ai masa hku nna tup hkrak (specific) n hkyen lajang ai bandung gaw "dai ning laman gumhpraw sen shi mahkawng na" nga nna bandung hpe jahkrat na re. Raitim, tup hkrak hkyen lajang ai bandung gaw "Dai ning gumhpraw sen shi lu mahkawng na matu, ABC company kaw bungli galaw ai shata shabrai sen shi kaw nna, shata shagu lap mun jahku tup hpe kade mi yak hkak tim, DEF bank kaw ngai mahkawng tawn na," nga nna bandung hpe tup hkrak jahkrat tawn

na re.

Measurable (shadawn yu mai ai) ngu ai gaw, nang na bandung de du na matu hkawm sa wa ai shaloi, ning nan hkawm wa ai kaw nna, aten ladaw langai mi du ai shaloi, kade daram du taw sai ngu ai hpe shadawn yu mai ai lam re. Nang ningnan hkawm wa ai kaw nna, aten kade laman (how often), nang kade daram (how much, how many) lu galaw sai kun ngu ai hpe n

shadawn yu ai rai yang, nang du taw ai madang hpe n chye nhtawm, matut nna ngam nga ai aten kaw nang gara madang hku, kade daram naw matut hkawm ra ai hpe nchye lu na re.

Ga shadawn, nang gaw hkum hkrang numnak pound la hkawng tsa manga shi (250 lb) nga ai kaw na laning mi laman, numnak pound latsa manga shi (150 lb) du hkra shayawm na matu bandung jahkrat ai ngu ga. Nang lu jahkrat kau ai numnak pound hpe shata shagu shing daw yu ra nga ga ai. Dai rai yang she, aten kade laman numnak pound kade jahkrat kau nna, pound latsa hpring na matu kade naw ra ai ngu ai hpe asan sha mu mada let shakut shaja lu na re. Kalang lang, anhte a bandung ni gaw, shadawn yu na matu yak na re. Raitim, ading taw n mai shadawn yu ai bandung ni gaw, galoi mung lam mi hku n rai yang, lam mi hku nna mai shadawn yu mai ai re.

Achievable (lu la mai ai) ngu ai hpe tsun ga nga yang, No.1 gaw, nang jahkrat tawn ai bandung hpe lu galaw na ngu, na hkum nang kam ra na re. Nang jahkrat ai bandung hpe nang nan lu galaw ai myit jasat hte na hkum nang kaja ai hku mu mada ai lam gaw, SMART GOAL hta ahkyak nga ai. 2 hku na gaw, nang jahkrat ai bandung ni gaw, lu la na matu mai byin ra nga ai. Prat tup galaw yang pyi lu na yak ai ni hpe, lahkawng ning masum ning hta, galaw kau na nga nna, nbung ntsa nta gap ai bandung n byin na matu sadi ra ai. Tinang kaw nga ai atsam marai ni, gawng kya lam ni, n'gun lapyin ni gaw, tinang sha chye dik re ai majaw, lu la mai ai bandung hpe nang nan masat la ai gaw, kaja dik SMART GOAL byin tai wa na re. SMART GOAL kangai mi hpe jahkrat nna awng dang hkra shakut sa wa yang, ndai SMART GOAL hpe hkrang shachyaw taw ai nang langai hkrai shing n rai, wuhpung wuhpawng ting gaw SMART GOAL kade ram realistic byin ai ngu ai ni gaw, ahkyak dik ai lam ni re.

Relevant (Matut mahkai ai, seng ang ai) gaw, nang masat da ai aten hta, shakut mat wa ai bandung ni gaw, langai hte langai seng ang ai, matut mahkai nga ra ai. Nang na bandung de du lu na matu, aten kadun shing n rai, aten galu hta nang shakut shaja ai lam ni gaw, nang na hpang jahtum bandung hte matut nga ra ai. Dai bandung hte seng ang ra ai. Kalang lang rai yang, anhte a bandung de du na matu shakut ai shaloi, loi ai lam nkau mi hpe aten jaw let shakut nga chye ma ai. Aten na wa yang she anhte du mayu ai bandung hte n htan shai nga ai hpe mu mada wa nna, masha mung ba, aten mung ma, byin chye nga ai.

Timely (Aten dep ai,aten masat nna galaw ai) ngu ai hpe hti dat ai hte hpa tsun mayu ai hpe anhte yawng chye na re ngu kam ai. Anhte a bandung de du lu na matu shakut shaja wa ai shaloi, anhte a aten kadun bandung, aten galu bandung ngu nna masat let, shakut shaja ra nhtawm, anhte masat ai aten dep hkra mung shakut shaja ra nga ai.

Ga shadawn langai mi hpe jawm yu ga: Marathon kagat shingjawng na hkyen taw ai wa gaw, nang lagat shing jawng na n'htoi hta awng padang dip lu na matu, dai aten dep hkra aten man man shaman shakyang ra nga ai. Matathon kagat na shani hta awng dang na matu, shani shagu shi aten masat let, aten kadun laman deng kade, aten galu laman deng kade hpe minute kade laman lu kagat hkra ngu ai du hkra, masat nna shakut shaja sa wa yang gaw, awng dang lam de nang teng sha du lu na re.

Ga galai ai: Hka Hku Brang

Gadai kaw lit nga ta

Yagoon mare , Dagon ginwang kata kaw nga ai gawk 20 daram rawng ai hotel langai hta asak ram ai numsha langai shang wa ai. Aten gaw shana de daw hkying 4 daram. Manam jarawp myi nga tim, hkying hkum hte shap sha ai manam jarawp re ai majaw, magam gun ni yawng mung, chye na da chyalu rai taw sai. Manam hte myi` n mai hkum ai. Ra ai hta jan nna ga n tsun n shaga na, maram masam ai myi hte n mai yu ai, bungli galaw ai shada lapran kaw, manam ni a lam n mai jahta ai dai hte maren, shing gan de tsun hkawm ai lam tsep kawp n mai galaw ai lam ni hpe, Counter shawng kaw na nlung pa hpe sumpun dunye hte tsap let gatsut nga ai Ma Ei Ta a mu jut hta kawlakai re ai lagaw zum mi shang wa ai. Hkyep din hpraw din da ai lagaw, labu tsit hte dazik kap ai palawng hpraw, shi n galaw ging ai hpe galaw hkrup dat sai.

Sa wa ai manam a myiman hpe gan yu kau dat ai shaloi, lahpa du n du re kara hte asak 15 ning hta n jan na re ngu maram hkrup ai. Ma Ei Ta n sa` kaba shaw` let dun sha bai matut gatsut mat sai.

Hkying hkum mi chyen daram re ai shaloi Manager gaw, manam ni pru mat wa ai gawk seng na matu shaga tsun ai majaw, gawk seng na matu shang wa ai shaloi, sha ku hta jawng laika buk n kau mi ngam taw ai. 2002 ning hta tsang 10 hkrat na jawng pru kau ra ai Ma Ei Ta , Grade 10 nga ai gaw tsang 10 i? tsang 9 i? nga ai hpe lang ta` hkrak tup n chye tim, laika buk kata kaw rawng ai laika ni a majaw, ndai gaw tsang 9 laika buk re, ngu ai lam hpe maram hkrup dat sai. Gawk seng ngut nna ngam kau da ai laika hpe counter de la wa ai shaloi, myi shi mu kau da ai num sha counter shawng kaw tsap taw ai hpe mu dat ai.

“ Aw, Shawng dai ngai na laika buk ni re, 4 re , la wa sai yaw. Chyeju kaba yaw Shawng, gara hku mung hkum myit la yaw, kumhpa re” nga let Ma Ei Ta a ta` hta 1,000 je ta kaw bang kau da nna alwan pru mat wa sai.

Manam jarawp de sa wa wa re ni hta, Num sha ni a asak gaw 10 ning jan re ai ni law` ai hpe chye lu ai. Sumtsaw hku nna sa ai mi da, manu jahpu hte shaga nna sa ai ni mi da, asak kaji ai ni sha law` ma ai. Num sha ni kaw pyi, grau nna asak kaji ai hpe mu lu ai. N kau mi nga yang, asak 30 daram pyi gang ma ai hpe mung mu lu ai.

Hotel de man man sa ai La ni a matu, manang tam ya ai hotel kaw na magam gun la sha langai gaw " Anhte hte matut da ai Num sha ni hta asak kaji ji re ai ni mung lawm ai. Asak kaji dik gaw 16 ning re. Manam ni shanhte hkrai shaga la ai ni gaw, grau nna pyi naw kaji ma ai. Ya na prat hta gaw, asak 20 jan ning rai yang lai sai gaw" nga nna tsun ma ai.

Shawa num galaw sha ai Num sha law` malawng gaw, Beer seng hkan mahkawn hkawn ai kawn, hka yawm hte tsa dut shabra ai kaw magam gun ai zawn re, KTV hte hkum hpan seng hkan e la ni kahte ni the ni htep ai hku nna bungli galaw nga let dai lam ntsa de loi loi sha du mat ma ai lam hpe, dai shawa num ni hte ni gahtep ai grup yin na masha ni tsun jahta dan ai kaw na, chye lu nga ai.

Dinghku kata na lit ni hpe n dang n la` gun let masha ni zawn bu hpun sumraw` mayu ai myit a majaw, Nun sha malawng maga hpe dai lam n tsa de du shang wa shangun ai lam rai nga ai. Dum nta na masha kaba ni a up hkang ai lam gawng kya ai majaw, asak grai n hpring ai shaloi ding hku de ai zawn re ai, ding hku hka mat ai zawn re ai hte shalen la hkum ai lam ni a majaw mung, rai nga ai.

"Ngai shawng e hkum hpan ai seng kaw bungli galaw ai re. Shani tup ta ni she tsu nna, ja` mat na daram bungli galaw yang she, lu ai gumhpraw gaw ka-chyi mi sha re. Nnan galaw hpan wa ai shaloi gaw, tsawm ra gaya ai. Raitim, nam si n-tsin kaw hpa bang jaw dat ai kun n chye, dai shaloi she gwi mat ai. Hkum hpan seng kaw bungli n galaw ai sha dai lam de lang ta shang mat ai ni mung nga ma ai le. Dai hku sha re law" nga nna tsun dan ai

asak 16 ning sha rai Num sha hpe yu yang, a-hpa atang sha rai taw nga ai.

Hkrang nau n sa ai kara hpa. Nau n shakya da ai sha asak kaji ai mi man hte Mi Nyo gaw skirt kadun hte mawdaw daru kaw dung nga ai. Dai numsha hte rau lawk kaw na hpaw mi langai mi, shi na lam hpe jahta dan ai. “ Num sha ndai gaw loi mi ra ai. Shi` kanu maka n kap ai majaw byin ai re nga ai. Loi mi ra ra rai nna gaw, shi na lam san yang, yawng tsun dan ai she re gaw. Mai gan la ni gaw, n shung ta kaw tim hka shin shangun ai lam ni, kade gashung tim shin ra ai da. Matsat nna she nre i! A bawng alang mung gaw nre raitim, asak kaji ai majaw shaga ai re da” Mi Nyo n na hkra nsen sha-nyem let, makau kaw kap nna tsun dan ai.

“Ma mung 2 lang shabrai ga sai le. Tim na na n lu hkring la dat ai gumhpraw bai tam hkawm ra ai sha re. Matsan shayen mung gaw rai nga ai.” Nga nna mung bai matut tsun dan lai wa sai.

Shawa num bungli hte kan bau na n myit da tim, lang mi hpang dat ai a marang e, n lu ja-hkring ai sha, yawng nang ra mat ai Num sha ni mung nga ma ai.

Bai Num sha n kau mi gaw, Shan ju dut ai, golf pa hkan e carry hkan galaw ai, gat dut ai lam ni galaw ma ai. Gat dut n kaja ai nhtoi ni law` wa ai shaloi hkan, golf ginsup pa de masha law law n sa wa ai majaw, ta` gaman hte wa ra ai n htoi ni hta e, shan-hte nta wa hpang hkrat ma ai. Raitim ram daw hpring ai gumhpraw sumbu ni hte rau she rai ma ai. Dai gumhpraw ni hte nta a matu 3-4 ya daram law lang ma ai. Lang marang mung, tinang ra ai bu hpun palawng ni a matu, jai ai hta lai nna gaw, lak lai wa ai lam n nga ai.

“Shana tup tam wa ai gumhpraw ni hpe gawk rau nga ai num sha ni hpe sum kau ai n htoi ni mung nga ai,” Nga nna mying kaba ai beer seng kaw bungli galaw ai num kasha langai tsun ai ga rai nga ai.

Tsang 8 daram hta ding hku de nna, bungli n lu ai madu wa hte pawng nga ai Chit Yu nga ai num sha a magam bungli gaw, hkum hpan ai seng kaw rai nga ai. Dinghku ladaw 2 ning rai sai. Shi hpe bungli sa shagu, sa sa wa wa tau ya ai shi hta asak 5 ning kaba ai madu wa hpe tsawra ai, nga tsun ai.

Gawk manu jaw na matu gumhpraw n gan nga ai ten hta, manang langai mi a matut mahkai hte, shawng lang na mahkrum madup hpe sen 2 hte galai kau ai, daksu 2 ning pang hta lung nga ai jawng num langai a lam hpe mung, Chit Yu a manang kaw na chye la lu ai.

Mare buga de na, Yangoon kaw sa nga nna bungli galaw ai Num sha law malawng gaw, jai ra ai ginlam law ai hta, sha jahpu, nga jahpu grau jan nna ma` ma ai. Dai zawn re sumpun chywi jak rung hte shata shabrai sha ai Num sha n kau mi gaw, tinang hpe lu madi shadaw na masha ni hte ganawn mazum ra nga ma ai.

Dum nta hte hpa hte n rai tim, gawk shap manu, jak rung na shata mi daram a shata shabrai daram re ai gumhpraw ni hte, lang marang myit hkan ya ai hte ging dan ai nga nna, rai chywi na n law` ai majaw myit ru nga ai Num sha n kau mi ali a hti rai tsun ma ai.

Hotel de sa wa ai asak ram ai num sha ni hpe mu ai law` wa yang Ma Ei Ta shi bungli kaw na pyi pru mat na zawn nga hkam sha ai, nga nna tsun wa ai. Manam law law sa yang muk jahpu grau lu ai, rai tim dai Num sha ni a gumhpraw hpe n la ya gwi ai, nga tsun wa ai. Lang marang, shanhte madu wa kaja wa mi gaw naw lu na i? asak naw kaji ai majaw, cause ni mi byin wa? Hkam ja lam ni gaw, gara hku mi rai wa na kun? nga myit hkrup ai nga tsun ai.

Hotel shing du` kaw na dung lahkum galu hta dung let Ma Ei Ta gaw, 1000 mi je langai hpe shaw` madun let `` Ngai na nta kaw Hpung Kyi jawng gaw gap ai kaw bang na matu alu sutdek 1 tawn da ai. Shanhte kaw na lu wa ai gumhpraw ni hpe lu wa shagu n jai kau ai sha ndai sut dek hta bang

nna, Shan hte a matu kyu hpyi garum ai. Shanhte chyawm gaw lawt mayu n lawt mayu gaw n chye sai. Du wa na prat hta sha pyi n rai, ndai prat kaw mung, dai hku n galaw sha ra ai, atsawm lu nga u ga. Du wa na prat shagu ni hta mung, ya na zawn galaw sha ra ai lam kaw na tsan u ga, ngu kyu hpyi ya ai." Nga nna tsun dan mat wa sai.

Source: Facebook

Translate by Zinghang.

Saga hka si hte hkamja lam.

Anhte ni sha nga ai malu masha hta na, langai mi rai nga ai saga hka si gaw, tsi hkrung tsi nan langai mi rai nga ai lam hpe anhte malawng chye da nga sai rai nga ai.

Ndai saga hka si gaw kaning re ai yaw ga ana ahkya ni hpe mai tsai shangun ai ngu ai hpe sagawn yu ai shaloi, Saga hka si gaw, madung hku nna yaw ga ana ahkya madung masum hpe tsi tsi lajang ai hta a kyu rawng, jai lang mai tsai shangun nga ai. Dai lam masun gaw:-

1. Jit dwi , Sai dwi Ana.
2. HIV Ana.

3. AIDS Ana (Immunological Diseases) Ana ni hpe tsi ai lam hta lu sha langai hku, galaw sha nna mai tsi nga ai.

Jit dwi, Sai dwi ana a matu, ndai saga hka si kaw lawm nga ai hka ai hte hkup ai lam gaw, anhte a sai hta rawng nga ai Glucose hpe shayawm kau ya ai atsam nga ai. Sai kata kaw Glucose grai law hkra n du wa shagun ai lam gaw jit dwi, sai dwi ana hkamsha nga ai ni a matu akyu rawng nga ai. Dai majaw jit dwi, Sai dwi masha ni gaw saga hka si hpe sha yang akyu nga ai.

Saga hka si hpe tsi hkrung tsi nan langai hku, katsing a hpa sha kadoi nna kahtawk sha hpa lama ma hte kahtawk sha ya ra na rai nga ai. Kahtet ai hku sha mayu yang, jahkring mi kaprawng la ai hku, sau lau chyaw sha ai hku(အဝမ်းကြောင့်) hku nna chyaw sha ra ai. Dai hku rai yang she shi hta nga ai atsam ni hkrak tup lu la na rai nga ai.

Sai dwi ana lu ai ni sha na matu nga yang gaw, Lani mi hta kalang saga hka si ram daw re ai langai $\frac{1}{4}$ ram re sha yang ram ai. HIV ana lu ai ni hpe Traditional Mesicine hku nna tsi lajang ai shaloi saga hka si hpe madung tawn da nna mai jai lang ai. Saga hka si kaw lawm ai MAP 30 gaw HIV-1 virus ana n lu shang hkra makawp maga ya lu ai hta sha n-ga, byin nga sai kaw na virus ni grau law jat wa ai lam kaw na makawp maga ya lu ai atsam nga ai.

Saga hka si hpe sha ai shaloi, lasaw lasa ni atsu atsa nga byin shangun chye ai. Saga hka si a atum hpe shaw kau nna sha yang gaw, Blood Pressure n byin shangun ai. Ma hkum byin nga ai ni gaw saga hka si hpe tsep kawp n mai sha ai. Kachyi mi sha ai hte hpa gaw n byin tim law law sha yang Ma brai (Abortion) byin wa chye nga ai.

Ga galai ai: Ah Ling

“Nue”

Ya Ngai Ma shangai maw sai. Num kasha n rai shangun mayu ai. Hpa majaw nga yang, Ngai zawn n byin shangun mayu ai majaw re. Mabyin ndai gaw, Japan mung de dut sha hk-rum mat ai “ Nue” ngu ai Thai numsha langai a mabyin rai nga ai.

Nu wa ni ,“Nue” kaji nga ai ten hta jinghku langai kaw sa sa tawn da ai. Jawng kaji Lawu tsang jawng ram sha hpaji sharin la lu nna, Jinghku ni a nta hta mayam langai zawn rai bungli galaw nna, kan bau lai wa ai. Asak ram wa ai ten hta “Nue” hpe nta madu wa a kasha gaw, oh magra, le magra rai wa ai, Dai hku nna hpang jahtum hta myit n hk-rum ai sha Roi rip ai lam hpe alang lang hk-rum sha lai wa ai. Kalang marang, Nta madu wa a kasha nan n chye ai jasam masha ni kaw sa sa nna,dut sha ai mung hk-rum ai. Nta madu na kanu kawa ni hpe tsun dan yang, sat kau na ngu nna jahkrit ai majaw, n tsun ai sha nga kau ra ai.

H pang jahtum gaw, shi ra ai hku hkan nang, shi shangun ai hku galaw nga na malai hprawng mat sana ngu nna myit daw dan kau ai. “Nue” Bangkok kaw du ai ten hta gaw asak (15) ning sha naw re. Bangkok kaw nga nna galaw sha na shi a matu n loi la ai. H pang jahtum shawa num galaw sha na nga ai raitim, shi hpe makawp maga garum na masha nnga ai rai yang, galaw sha na matu hkum tsun, shamu shamawt na matu pyi n loi wa ai.

Lani mi hta, kara zen ai manang langai tsun wa ai gaw, Kaga maigan de bungli grai kaja ai nga ai lam, lu ai sha ai, nga shara ni hpa mung n tsang ra ai lam ni tsun wa ai. Thai Mungdan kata kaw na Shayi Num sha ni law law, Japan Mungdan kata de bungli sa galaw nna, grai lu su wa ai hpe shawng nnan na wa ai. Manang jan gaw Japan mung dan de matut mahkai ya ai “Poi zar” langai mi hte matut mahkai ya na nga ai majaw “Nue” hkraw kau hk-rup ai.

“Poi zar” hte hk-rum ai ten hta, Japan mung Bar tsa seng kaw, daw jau (serve) galaw ra ai, shata mi hta \$ 200 ram lu na re ai lam, Shaga wa ai ten

hta hkan na n hkan ngu ai lek mat htu da ai lam nnga ai lam, shang gumhpraw shajan hpe shaga ai de hkan nang nna mai tam ai lam ni hpe tsun dan ai.

H pang jahtum "Nue" langai Japan gumsan Mungdan de hkan nang na matu hkap la kau ai. Maigan Mungdan de pru hkawm sa na matu ra ang hkrat ang ai hpe ya n jaw ra ai, Japan du nna shab-rai lu ai ten hta jaw yang mai ai nga tsun wa ai majaw rai nga ai.

"Nue" na matu "Poi zar" gaw maigan de lu sa na matu passport ni hte kaga ra mara laika lek mat ni hpe galaw ya ai gaw, bat 2 daram sha na ai. Bangkok pyen li daru kaw du ai kaw na " Nue" hpe Thai nta langai kaw, dai Thai nta masha ni hte kalang ta hkrum shaga nna, matsun ai hte shanhte tsun ai hku nga nna, bungli galaw ya ra ai. "Nue" gaw dai kaw shanhte a nta masha langai mi zawn rai nna nga dan ra ai.

Japan Mungdan "Na Ri Tar" pyen li daru kaw du ai ten "Nue" na kawa tai ya ai wa gaw (၃.၀.၀) rung kaw galaw ra ai lam ni hpe sa galaw nna, Pyen li daru kaw n le wa ai the "Nue" kaw na passport zingla kau ya ai. Shi na arai ni hpe shawng la ngut ai ten hta rau lawm wa ai Hpaw mi gumgai gaw, Ma kasha lahkawng hte rau shara mi de hkawm mat wa ai."Nue" na kawa tai ya ai wa gaw shi hpe Japan masha langai mi kaw sa ap dat ai.

Dai Japan masha kaw bungli galaw nga ai Thai num 3 nga ai. "Nue" a kawa tai ai wa gaw "Nue" hpe tau hkrau jaw ai Japan Yan mun masum hpe "Poi zar" hpe jaw na matu, nga, la mat nna "Nue" hpe tawn kau da nna mat mat ai. H pang de she "Nue" hpe Japan mungdan de tourist visa hte shaga wa nna, Passport mung kaga masha langai mi a sumla shakap da ai shara kaw, shi na sumla hpe shakap nna shaga wa ai re lam chye lu ai."Nue" hpe "Shin Ku Ju" kaw nga ai karaoke bar seng de taxi hte shaga mat wa ai. Seng madu gaw, Japan masha rai nna, Thai num kasha hpe hkungran da ai.

Seng madu gaw, hkum hkrang kaw mak Jam htu da ai masha hte Ningma hkang hte Masat(Prat kaba) hkang hkang ai ni hpe n hkap la lu ai lam, seng

shingdu kaw nga ai gawk kasha langai mi kaw hpun palawng ni yawng raw kau nna madun dan ra ai nga nna tsun ai. Seng madu gaw "Nue" hpe a lang lang jep yu ngut ai hpang chyam ai nga nna "Nue" hte rau yup ai. Shi a chyam dinglik yu ai lam hta "Nue" gaw shi a shan ni yawng run mat ma sai zawn hkam sha mat ai.

Dai hpang HIV/AIDS nga n nga san jep shangun ai. Dai hpang, ka-lang ta bungli shatsam kau ai. Lama na seng madu san jep ai lam hta n ra sharawng ai rai rai, HIV Positive lu taw ai mi rai rai, bar seng hpang kaw na gawk kaw, ya na hta madang nyem ai bungli hpe sha galaw ra na rai nga ai, shabrai mung kaji sha lu na rai nga ai.

Magam bungli rau jawm galaw ai manaw manang num kasha ni pru mat wa ai shaloi, madu jan "Mar Mar Tsan" gaw "Nue" "Poi zar" hpe jaw ra ai gumhpraw sen mi naw nga ai nga tsun dan ai. Dai sha n-ga, sha ai hte nga shara manu ni hpe mung, Hka hku nna matsing da na re nga tsun wa ai.

Hka wa nga ai ten laman hta hpok de ni sa shaga yang "Mar Mar tsan" kaw kalang ta gumhpraw sang jaw ra ai. "Mar Mar Tsan" gaw "Nue" hpe n hprawng na matu tsun ai. Hprawng yang "ယာတူထိုက်:" kaw na ni bai rim shaga wa na re ai nga ai. Dai shaloi si na daram kayet kadu na sha n-ga, laga bar langai mi de bai dut sha hkrum na nga nna tsun ai. Dai ram sha n-ga, ya nga taw ai gumhpraw hka hta htam lahkawng grau law mat wa na ra ai nga tsun da ai.

"Nue" mung grau kaja ai gaw, n hprawng ai sha hpok de law law hkap la nna, Hka lawan sang kau lu na matu re lam chye na mat ai. Hpok de ni ka-lang marang muk manu jaw ai gumhpraw kachyi kajaw hpe sha hkap la lu ai.

"Nue" nga ai nta kaw gaw asak 14 ning kawn na 30 lapran num kasha marai 30 ram nga ai. Law malawng gaw, Japan Mungdan de n sa shi ai kawn na nan Thai Mungdan kaw shawa Num galaw sha ai ni rai ma ai. Shanhte gaw shinggan de pru hkawm nna tinang nan tam sha na n myit ma ai. Gumhpraw hka nau law mat n na kaning n chye di, nga ra mat ai ni rai nga ai.

Nkau mi rai yang, shanhte hpe shawa num hku dut sha kau da ai hkrum mat ai hpang kaw nna, ndai prat hta dai hku sha, sak hkrung ra ai hpe pyi n chye ma ai. Shanhte gaw "Mar Mar Tsan" tawn da ai bar hte nau n tsan ai. Gawk kaji re ai kaw sha Gwi, Wa ni nga ai zawn matsut matsat rai nga ra ai.

Hku wawt hku kaw nna, shinggan de n mai yu ai nga nna galoi mung sadi jaw ai. Pya da ni galoi mung hkan gawan hkawm ai ni nga ai majaw rim kadu na tsang ra ai nga nna galoi mung tsun ai. Japan gum-san mungdan gaw grai nan katsi ai mungdan rai nga ai. Raitim "Nue" ni yawng kaw shalum la ai baw jak ni, Hka hpum lum ni n nga ai. Marai langai hta jahtai langai ,Baw hkum langai, Nba hpun langai, Maw za langai sha jaw da ai. Yup yang mung yawng Dun kaw garai yup ra ai.

Aten hte Hka hpe sharam lang u nga nna, yawng hkum ai shaloi kalang ta hka shin ra ai. Shat hpe kahti galai shadu sha ra ai. Shani shagu U di chyaw, U di shadu dai hku sha sha ra ai. Kalang marang Nam law nam lap chyaw sha lu ai. Seng kaw nga ai bungli masha ni hte n lu matut mahkai ai, hku hkau lam n lu ai. Laika ni du tim lapran kaw nna la kau ya ai, shalai ya ai lam ni n nga ai majaw, Kalang marang she lu hkap la ai.

"Nue" gaw lana mi hta **hpok de** masum kaw nna, mali da-ram hkap la ra ai. Dai masha ni gaw asak 40 jan Japan La ni rai ma ai. Sa ai masha shagu hpe hkap ningdang na ahkang n nga ai. Nkau asak kaji ai ni gaw ram ram zai ai the, kam ai hku galaw chye ma ai. Shanhte gaw Thai Mungdan kaw n na sa wa ai "Nue" zawn re Myu shayi ni hpe Japan Mungdan kata na shawa num nchyang re ngu na sha sa wa ma ai. Kalang marang myit n lawm ai ten hta, n kam ai hku nga hkrup yang, shanhte a shing kyit ni, shingna ni hte sai pru hkra adup kayet chye ma ai.

Kalang marang **hpok de** ni kaw hkan nang sa ai Num kasha n kau mi kajawng kaja rai wa wa chye ma ai. Hkum ting ningma hkang hkrai hpring rai wa wa ai shanhte ni hpe "Mar Mar Tsan" gaw n-gun jaw ai lam n nga ai. Nanhte

ni n kyet ai majaw **hpok de** ni myit ra ai hku n galaw ai majaw, nga nna bai nhtang kayet ai. Lama na **hpok de** ni hpe bai n htang tsun, la-le ai zawn galaw ai nga nna bai wa tsun dan ai ten ni hta mung, si na daram kayet hkrum ai.

Shanhte gaw **Hpok de** ni hte garai n yup shi yang, Machyi ai lam ni yawm na matu tsi ni lu da ra ai. Num sha ni byin chye ai Num hking sa ai ten ni hta sha n ga, hkum n pyaw ai shani ni hta mung, hkring sa la na ten n lu ai. Mar Mar Tsan gaw "Nue" ni hpe galoi mung sadi jaw nga ai gaw, garai n yup sha shi yang, **hpok de** hpe **condom** lang shangun na lam rai nga ai. **Condom** lang shangun yang, n kau mi gaw hkap la ai raitim, n kau mi gaw n hkap la ai sha, mara tam ma ai. Dai zawn n kam lang ai n-sam madun wa ai ni hpe raitim hkap la ra ai sha rai nga ai. Mar Mar Tsan mung **hpok de** ni hpe **condom** lang na matu laja lana tsun ai lam n nga ai. Shanhte gaw Mar Mar Tsan jaw sha ai Ma n lu tsi lani mi langai ngai lu ra ai.

Bar seng kaw nga ai Num kasha ni yawng a matu nga nna, Ma shabrai ai lam ngu ai bungli gaw Bar shingdu na gawk kaw loi loi hte sha shangut kau mai nga ai. Ma hkum byin wa sai nga "Mar Mar Tsan" chye kau sai rai yang,grai pawt ai. Ngut nna tsi sara wun shaga madun ai. Dai tsi jahpu ni hpe shanhte a jahpan hta pawng bang da nna hka hku sawn da ya ai.

Shanhte gaw STDS/AIDS hpe n kaja ai lam chye ai hta lai nna hpa mung n chye ma ai. Ma hkum kap wa sai wa gaw Bar shingdu na gawk kaw tsi sara wun hte hkrum nna, n kau mi gaw rawt tsap pyi n lu mat ai du hkra byin mat ai. Shanhte ni kalang marang rai yang kan machyi ai, ahpya tet ai, hpye ningma ni lu ai, myit ni poi poi rai wam mat ai, myit kaji Karen ai ,yawn ai lam ni hkam sha nna, hpang jahtum, tinang hkum tinang sat si ai kaw du hkra byin wa ai.

Roi rip, Adup, zingri ai n pu hta sak hkrung hkawm sa ra ai majaw, myit nau n lu galu ai. Dai re majaw, kachyi mi re ai hte, shada da adup abyen, Jahtau marawn hkat ai du hkra byin pru wa ai. Raitim rau sha, rau nga, hkamsha lam bung ai ni hkrai re ai majaw shada karum shingtau nna byin mai ai hku, ram hkra bai nga ai.

Num sha langai mi nga yang nau myit htum nna shi a **lata lahkre** hpe palin chyen hte sat si na matu lam tam wa ai. Raitim ningma grai kaba hkra n rai mat nna, asak de hkra hkra gaw n byin mat ai. Shi na masa lam gaw grai n an sawng mat ai. H pang jahtum **hpok de** mung n lu mat nna, Bar seng kaw sha serve galaw let, hka wa nna shi prat hpe jahtum kau ra na rai nga ai. Nta makau kaw na Num kasha langai mi, nta htap ntsa kaw nna kalang ta gumhtawn si mat ai.

Kalang marang Pya da ni gaw, visa htum mat nna hprawng hkawm nga ai ni hpe hkan tam chye ma ai. Raitim seng madu ni hpe shiga jaw ai ni nga ai majaw, tau hkrau nna yen shangun ai lam ni galaw ma ai. "Nue" ni zawn galoi mung nga nga ai masha ni hpe gaw bus car jahten ni tawn da ai shara, makau hkan nga ai manam jarawp ni hkan makoi tawn da ai. Pya da ni sa yang, visa lu ai ni hpe dingren nna lek mat shaw madun ma ai. Pya da ni mung, kang hta sha la nna wa mat ai gaw, law law lang rai nga ai.

Bar seng kaw num kasha 30 daram nga ai. Dai kaw na marai 2 gaw shanhte na hpok de ni karum ai majaw lawt mat wa ai. Kaga lahkawng gaw pya da ni rim lu nna seng de bai sa ya ai majaw, si na daram kayet adup zingri ai hkrum ai. Mar Mar Tsan gaw lawt mat wa ai num kasha 2 hpe shara ra kaw sat kau sai nga nna tsun ai.

"Nue"zawnre numkashaniyawngamyitmadashingrangaw,lawtlunalamsharai nga ai. Kalang marang hkrum lu ai ten hta, lawt lu na lam ni hpe tsun tim, hpang jahtum hkrit myit ni a majaw, dai lam ni yawng hten mat ai gaw a lang lang re.

N kau mi gaw, Thai embassy de sa nna, shanu shingbyi na matu ahkang hpyi yu na matu myit sawn yu ai. Raitim embassy kaw na masha kaba ni gaw, ahkang n lu ai sha shang wa ai ni hpe gaw, kara ni daw kau ya nna htawng de sa chye ma a, i nga ai lam na ai majaw n galaw gwi mat ai. N kau Num kasha ni gaw hka hpe tawng hkra jaw sang kau da nna, Bar seng kaw nna pru nna, wang lung wang lang rai bungli galaw sha mat wa ai. Dai Num kasha ni hpe mung kade nna ai Pya

da ni rim la nna dam kayet, htawng jahkrat ai sha n ga, Thai mungdan de bai n sa dingsa, Roi rip, dang sha na gaw, teng sha nan rai nga ai.

Seng madu mung, mara n nga mara tam ai lam, Kyang lailen n kaja ai pya da ni a jahkrit shama roi rip ai lam, hpok de ni gaw masha zawn n di, n sawn ai sha, zingri ai lam ni galaw tim, shanhte hpe ahkyak la na masha n nga ai. Lani mi hta Thai lu sha seng langai mi kaw laika langai mi shakap da ai hpe "Nue" mu dat ai. Dai laika hta " Karum na matu ra nga ai i? N dai phone number kaw matut mahkai wa rit" nga nna ka da ai hpe mu hti ai. "Nue" mung dai kaw na matsun hku na phone matut dat yang Japan Mungdan kata na "Nun"(သီလရှင်) langai mi rai taw nga ai .

"Nue" gaw shi a lam ni yawng hpe dai "Nun" hpe tsun dan ngut ai hpang Thai mungdan de bai sa na matu karum hpyi ai. "Nun" na chy- eju hte sha "Nue" Thai mungdan de bai du wa lu nna NGO langai hte matut mahkai lu ai. Manga ning ram hta yak yak hkak hkak mah- kawng da ai gumhpraw Thai baht mun masum daram sha rai nga ai.

Myu Shayi ni a prat gaw, hpaji mung n chye, Prat a shim lam a matu shang gumhpraw nga ai bungli lu ai rai yang gaw, sha- wa num galaw sha ai prat de loi loi n du na rai nga ai.

Ndai zawn shawa num galaw sha ai prat kawn, nlawt lu na lam n nga ai. "Nue" na zawn prat nnan de yawng bai du wa lu na re. Pya da ni gaw pya da a magam bungli hpe kaja wa teng wa galaw ai rai yang, "Mar Mar Tsan" zawn re masha ni gaw "Nue" zawn re Myu Shayi ni hpe amyat htuk galaw sha lu na n rai nga ai. Pya da ni gaw kang hta sha(gumhpraw hta sha) ai a majaw shanhte nan mung dai hta makoi magap lawm ra mat ai a majaw, Myu Shayi ni a prat hpe makawp maga shim lam jaw ya lu ai lam n nga ai.

Japan Mungdan kata "Nue" ni zawn maigan pru hkawm sa ai ni a matu, pahkam hkam lit la ya ai lam n nga ai gaw, grai nan yu n ra ai lam rai nga ai. N dai zawn prat htenza , matsat shabat, kaya kahpa hkum sha nga ai

lam hta na lawt lu na matu kaga mahkrun lata na lam n nga ai. Thai mungdan kaw nna du sa wa ai num sha shagu hpe shanhte ni gaw, shawa num sa galaw sha na matu sha re ngu nna shanhte a myit hta hkamla da ma ai.

Japan Mungdan du, dut sha hkrum ai Thai num kasha ni a prat gaw, run hkrat mat ai hpun lap ni zawn rai nga ai. Shanhte ni kam ai hku galaw ai prat rai nga ai. Ndai zawn, hten za nga ai prat hpe n ra sharawng, n myit mada ai raiti mung, prat hta yak hkak ai a majaw, byin nga ai masa lam hta gam maka hpe sha hkap la kau ra ai.

Prat nnan hpe npawt kaw nna bai gaw gap sa wa ai kaja ai hku nga pra sa wa ai raitim, shawa num ngu ai hpe mi na zawn kaja ai hku kadai mung bai mu mada, hkap la lu na n rai nga ai. Prat ram manaw manang ni shada gaw chye na ya lu ai raitim prat ndai gaw malai n lu mat nga sai.

Harvard University

Mungkinan hta kaja dik ai jawng langai hku nna Harvard Daksu gaw, mying gumhkawng ai masha law law hpe shaprat lai wa sai. Dai ni hta Noble Price lu ai marai 42, American mung na Ning Gawn Daju (President) 8 hte magam ginra shara shagu hta, ning tawn ai ni mung grai lawm nga ai. Hpa majaw Harvard Daksu gaw dai zawn ningtawn ai ni hpe shalat shaprat ya ai shara rai taw ai i? Harvard Daksu na jawng ma ni gaw, ganing rai nna myit marai rawng ai hte sawn sumru ai lam ni hta ning tawn nga ma ai rai? Ndai gasan ni a mahtai hpe masha law law gaw myit shang sha ai hte sawk sagawn nga ma ai.

Dai mahtai ni hpe Harvard Daksu a laika dum shakum kaw ka da ai Sharin shaga ai ga ni hpe yu nna mai sawn la na re. Gadun la ai laika ni gaw, lachyum sung ai hte myit rawt shangun nga ai.

Harvard Daksu a Laika dum shakum hta ka da ai sharin shaga ai ga ni gaw,

1. Ndai aten hta nang yup nga yang, yup mang mu na re. Ndai aten hta

nang shakut ai rai yang, nang na yup mang ni hpe hkrang shapraw lu na re.

2. Ngai hpa zawn n nawn kau ai dai ni gaw, laiwa sai shawng shani hta ngai hpe hkrat sum shangun mayu ai ni a, akyu hpyi ga rai nga sai.

3. Hpany hkrat mat sai ngu nna myit kau hkrup ai ten gaw, nang na matu jau dik htum ai aten re.

4. Dai ni na bungli hpe hpany shani du hkra hkum tawn da.

5. Laika shakut ai ten hta pu` ba ai gaw chyahkring sha rai na re. N shakut kau dat yang she prat tup pu` ba na re.

6. Sharin hkam la ai gaw aten n lu ai nre, nang shakut sha ja ai lam n nga ai she re.

7. Myit pyaw lam ngu ai hpe masat da ai madang nga yang she nga na. Awng Dang lam hta gaw, madang masat da ai lam nga ai.

8. Sharin la ai ngu ai gaw masha asak a prat langai hta yawng hkra n re shi ai. Asak apart langai a daw chyen hpe sha pyi awng

dang hkra n lu galaw ai rai yang,
nang hpa naw lu galaw na law?

9. Tawt lai n lu ai ru yak
lam hpe hkam jan lu u ga.

10. Masha hta grau jau, grau sha-
kut lu yang she, awng dang lam a
nam chyim hpe lu hkam sha na re.

11. Gadai mung aloi sha hte n awng
dang lu ai. Dai gaw tinang a hkrang
dang ai, hpring zup ai, atsam marai hte
asum n jaw ai myit marai ni a marang
e, awng dang lam hpe lu la nga ai.

12. Aten ngu ai gaw, galoi mung
htum taw nga ai.

13. Dai ni na nhtoi hta hkrat ai
hkumbai gaw, hpawt ni na nhtoi
hta nang na myi prwi ni rai na re.

14. Dai ni nang n sa byin ai rai yang,
hpawt de nang shachyut ra na re.

15. Shawng lam a matu arang bang ang

ai wa gaw, tatut hta sadi dung ai wa re.

16. Hpaji madang gaw, na a shang
gumhpraw madang a gawng malai re.

17. Nhtoi lani mi htum mat
yang, bai nhtang n wa sai.

18. Ya ten hta nang hte shing
jawng taw ai wa gaw, laika ni n
hring n sa grai hkaja taw nga sai.

19. Yak hkak kyin dut ai lam n nga
yang, akyu amyat mung n nga na re.

Poi Jau Ai Ni Matsan Ma ai

Jinghpaw ga malai nga ai, "Poi jau jau ai ni, waw waw ma ai" da. Ndai ga malai hpe sung ai hku myit yu yang, poi jau jau ai majaw waw waw ai. Waw waw ai majaw hkum ali ahti nga ia, hkum n pyaw ai majaw magam bungli shachyen shaja lam de, hkra wa ai, Magam bungli lam n lu shaja ai majaw sut su nga mai lam, gawng kya wa ai. Jiwoi jiwa ni a ga malai n- dai, atsawm myit yu yang, grai hpaji rawng ai ga she rai nga ai.

Mungkan a ningbaw ningla ni, hpaji ninghkring ni gaw, mungkan mungdan ni a mahkrum madup hpe yu nna, Amyu hte Mungdan langai, bawng ring galu kaba wa na matu, Bawng ring ladat (development theories) law law hpe, sawn shapraw da ma ai. Ndai ladat ni hta na, masha law malawng hkap la jai lang ai, Economist and Modernization Theorist langai rai nga ai Walt Whitman Rostow a "Take-off model" ngu ai bawng ring rawt jat ladat hpe garan gachyan mayu ai. Ndai ladat hta e ninggam 5 nga ai.

No. (1) ninggam ngu na gaw "Traditional Society" ngu ai, su hprang ai lam n'nga shi ai, htung hkying lailen hku sha, naw nga pra taw nga ai amyu mungdan ni hpe, tsun ai. Ndai madang hta naw rai nga ai mungdan ni gaw, "norms of economic growth" ngu ai, hpaga rawt jat lam hpaji ladat ni, garai n'nga shi ai daram rai n'na, kan hkru daw sha galaw lu galaw sha, sak hkrung lu nga ai hpe mu lu ai. Ndai zawn re ai mungdan ni gaw, rawt jat ging ai n'hprang sut rai ni grail u ai raitim, sut masa lam hta grai naw matsan taw nga ai hpe mu lu ai. Dai hta n ga, n-dai ninggam hta naw rai nga ai ni gaw, htung hkring lailen hte makam masham poi lamang grai law n'na, nga manga ja gumhpraw sut gan, malu masha ni hpe, dai zawn re lamang ni hta, shama kau ma ai. Ga shadawn, nat jaw ai amyu gaw, ga baw amyu myu hte, lu ai du-sat, yam nga ni hpe, nat jaw kau ra ai majaw, bawng ring rawt jat wa na lam hta, lu ai sutgan amyat kaw na, tsalam shadang 100%

kaw na 5% hta jan nna arang bang jat lu ai lam, nnga ai, moi na raw re ai masa kaw naw, asak hkrung nga ai amyung mungdan hpe, tsun da nga ai.

No.(2) ngu na ninggam hta gaw, "Precondition to take-off" ngu ai, rawt jat bawngring na hkyen wa ai masa de du nga sai mungdan ni, hpe tsun ai re. Ndai masa hta, Amyung Mungdan ni gaw, su hprang n'na, mungkan hpaji lam (secular education) hta, ja ja n'gun dat arang bang galaw ai, hpaji machye machyang tsaw ai ni law law wa nga nna, hpaga yumga lam, gun rai shapraw ai lam hpe, ram daw(limited production function with limited output) lu galaw sai masa kaw du nga sai hpe, tsun da nga ai. Ndai masa du wa na matu gaw, sharai ging ai htung hkying lailen, myit mang ladat lam ni hpe, galai nna, mungkan hpaji hparat lam hta, sutgan ja gumhpraw arang law law bang ging nga ai. Dai Hta n'ga, sut hpaga lam ni hta mung, kan bau bungli a amyung hta na, tsalam shading 100% kaw na, yawm htum, 5%hpe, shaning shagu jat bang lu mat wa jang gaw, grai nga mu nga mai ai mungdan byin wa na lam tsun da nga ai.

No.(3) ninggam hta gaw, (Take-off) bawng ring rawt jat hpang taw nga sai, amyung mungdan hpe, tsun da nga ai. Htung hkying ladat hte hkai lu hkai sha ai madang kaw na tawt lai nna, jak rung jak rai hte gunrai hpe galaw shapraw lu ai madang de du nga sai ni hpe tsun da ai re. Ndai zawn re ai mungdan ni gaw, magam bungli a amyung kaw na tsa lam shadang 10% hpe arang kaw bai jat bang ai lam galaw byin nna, kanbau bungli hta grau masan sa ai bungli ni hpe lata la nhtawm dai magam hta grau arang bang na ahkyak nga ai. Ndai madang du wa sai ten, ndai zawn rawt jat taw nga sai masa hpe, n'gun jaw na matu, mungkan hte shingdaw n'na prat dep mungmasa wuhpung wuhpawng hkrang (modern political, social and institutional frameworks) ni hpe, ra yang ra ai hku, gram jat galaw ging mat wa ra sai nga ai.

N. (4) ngu na ninggam hta gaw, (Drive to maturity and economic diversification" ngu ai, mungkan prat dep hpaji (modern technology) ni

hpe lang nna, mungdan hta nga ai magam bungli ni hpe ngang kang wa hkra, shakut shaja taw ai madang rai nga ai. Mungdan hte mungkan a gatlawk hta hkan nna, sut hpaga, gunrai shapraw ai lam hpe baw hpan amy myu hte mungkan madang dep hkra lu shachyut nga sai ni re. Ndai masa hta, mungdan masha ni gaw pru wa ai sutgan amyat kaw na, tsa lam shadang 10 kawn 20% da ram hpe, arang kaw matut bang jat nga ra ai.

No (5) ngu na, bawngring lam a hpang jahtum ngu na, ninggam hta gaw, " Age of high mass consumption" ngu ai, sut su rawt jat nga sai hte maren, law law wa, lu sha jai lang ai madang hpe tsun ai re. Ndai gaw, jak rung jak rai ni kawn, gunrai ni hpe ndaw nhta nhpaw n-ya shapraw nga lu sai hte maren, dai jak rung ni gunrai matut kri chyai nga lu na matu, gunrai jai lang ai hku n'na, madi shadaw ai lam rai nga ai. Tsun ga nga yang, mi ninggam (1) kaw poi jau jau n'na, matsan ai ngu ai ni gaw, ndai madang du wa ai hte, poi poi sha mai na, aten du wa sai ga rai nga ai. Ga shadawn, Japan, USA mungdan zawn re ai mungdan kaba ni gaw, ngang kang ai magam bungli mung galaw, pyaw poi mung shalaw mai sai re. Ndai masa kaw du nga sai amy mungdan ni gaw, machye machyang tsaw nga sai hte maren, machye machyang hte hpaga ga ai, kaga mungdan gat lawk de maden ai, ning re ai lam ni hta, matut shakut shaja ging nga ai lam, tsun da ai.

Ndai ninggam 5 hku yu dat yang, Wunpawng amy sha ni a nga sat nga sa bawngring lam, gara kaw du nga sai kun? Myit yu ga. Ninggam (1) ngu na, htung hking lailen, ji jaw nat jaw poi lamang shalaw nna, lu malu sut gan ja gumhpraw ni hpe poi poi shama nga ai ni, rai nga ga ai kun? Ninggam (2) ngu na, mungkan hpaji lam hta arang bang nhtawn, sut hpaga lam hta rawt jat hkyen nga sai amy sha ni rai nga saga ai kun? Shing n'rai, No.(5) ninggam rai nga ai, sut su nga mai n'htawn, poi law law galaw lu ai ni, mungkan hte shingdaw let sut magam bungli maden nga ai ni, anhte rai nga saga ai kun?

Nye a ning mu hta gaw, Wunpawng amy sha ni a nga sat nga sa

bawngring lam, grai naw hpang hkrat nga ai ngu mu mada ai re. wunpawng amysha ni galaw shapraw ai, mungkan madang dep, gunrai ngu na, n'mu mada lu shi ai daram she naw rai nga ga ai. Ndai shara hta, Malawng she matsan ai raitim, anhte myu sha ni jahkring hkring galaw ai lam langai mi, nga ai hpe mu lu ai. Dai gaw poi lamang amysha ni hpe, ga baw amysha ni hte, ja gumhpraw, sen, tsa, hkying, mun hku, galaw daw sha ai lam ni rai nga ai. Ndai hpe yu yang, anhte gaw, sut masa ninghkring rostow a "take-off model" ninggam 5 hta na, poi jau n'na matsan ai No. (1) "Traditional society" ninggam madang hte she, n'bung wa saga ni? Myit yu ga.

Htung hking, manau poi, Jubilee poi, gawngu n'ta hpaw poi, pik poi, nlung ningnan sha poi lamang ni galaw ai ngu ai hta akyu rawng ai lam ni mung, grainga nga ai. Ga shadawn, manau poi galaw ai majaw, Amysha ni hte hkrum lam lu ai, htung hkying hpe shagrengring lu ai, maigan amysha ni hpe wunpawng htung hkying ring chying ai lam, hte amysha ni kaba re lam, tsundan lu ai. Ndai lam ni gaw, mai kaja lam, galaw gying ai lam ni mung rai nga ai. Raitim, myit yu ra na lam gaw, anhte myit hkrum lam, htung hking lam shagrengring ai zawn, amysha ni bawng ring lam nga sat nga sa madang tsaw wa lam, kan bau magam bungli shatsaw lam ni hta mung, galaw nga ga ai kun? Mungkan hta, nhprang sut rai kade lu tim, hpaji n chye ai amysha ni gaw matsan nga ai, Ga shadawn, Africa mungdan ni hte, Myen mungdan. Nhprang sut rai n lu ai raitim, hpaji chye ai mungdan ni gaw, lu su nga mai nga ma ai. Ga shadawn, htingbu mungdan ni rai nga ai Singapore, Hong Kong gaw, anhte a myi hte mu lu ai sakse kaja ni re. Dai majaw, dai daram ahkyak la mai ai hpaji hpe, Wunpawng amysha ni, arang kade bang da nga sai kun? Shaning shagu na tinang lu ai sutgan amysha ni hta na, tsalam shadang % kade hpe gaw magam bungli hta arang bang jat nga saga ai kun? Wunpawng amysha ni kawn, lahkawn la lu ai Alu ni kawn, Tsamlam shadang % kade hpe wa amysha ni hpaji shakut lam, sut lu nga mai bawng ring lam hta, jai lang nga ga ai kun? Shingrai poi lamang ni

hta, tsalam shadang kade hpe jai lang nga ga ai kun? Sawn ding lit yu ga.

Amyu sha shalat, mungkan hpaji lam hta arang bang ga nga yang, shakut shaja nga ai amyu sha ni mung, nga magang wa sai re. Raitim, anhte tang du hkra, galaw nga ga ai kun? Dai ni na mungkan hta 'Professionalism' mungkan hpaji amyu myu nga nga ai. Gai, Wunpawng amyu sha ni, PhD madang du ai kade wa nga sai kun? Ta layung hte madi hti yu yang, mahtai pru na re. Amyu hpe tsaw ai, amyu sha bawng ring lam hpe ra sharawng ai nga jang gaw, kaja wa bawng ring wa na lam hta, arang bang ging nga ga ai. "Poi jau ai majaw, amyu sha ting hpe, matsan waw, woi waw ai ni," n're ai sha, hpaji hpa rat hte, bawng ring lam ni hta, arang bang na aten du nga sai. Pyinaw h pang hkrat wa nga saga ai law.

Ka ai wa - Khun Sam

ANHTE A LIT

Makawp U..... Myu sha ni e,.....
Manu dan ai.....Anhte a lamu Ga.
Mai gan myu ni Up sha,
Nang yu shalai kau n mai nga...

Rawt U..... Myu sha ni e.....
myi hpaw let hkum yup nga,
Na a myu.....Na a Mungdan,
nang hpe la nga.
Nang naw yup nga na kun?

Na U.....

Myu sha ni e.....Na lasha let hkum mau nga,
Na a mungdan, Na a myuNang hpe shaga nga (ja htau).
Nang madat shalai kau lu na kun?

Sumru yu U....Myu sha ni e.....
Ji wa ni a asai hte asak.....Anhte hpe n gun shajat,.....,
myu hte mung a matu shanhte Gasat,
Matut nna anhte hpungjat,
anhte a ahkaw ahkang hpe anhte n tat...

Makawp U....Myu sha ni e.....
dai ni WP shayi ni wa,
Mai gan dauma kaw chyu shanu
Anhte amyu hpe anhte tsaw.....Anhte mayu hpe kaga de n jaw...
Dai gaw myu jaw ai TARA.

Sharai U...Myu sha ni e.....N'gup gaw myu sha matu nga,
Ta tut hta gaw kaman wa...
N- dai zawn tsaw myit.....lachyum n rawng dik.

Rau Sha....Rau Sha myu sha ni e,
Nang hkrung tim.....Sai chyen si yang,
Wunpawng yawng si ai zawn
Wunpawng Hkum hkrang gaw langai sha
Labau jaw ai lit hpe dum ga.

Kachinlay(TiRi)

TRUST (Kam Hpa Myit)

Wunpawngsha ni gaw, Karai Kasang kaw,

Grai tsawm ai Nampan hte,

Grai tsawm ai Palamla;

Ra sharawng ai lam hpyi tang ai.

Raitim –Kara Kasang gaw ,

N tsawm la ai ;“Bunghku” ju hte,

“Shingchyut” latung hpe jaw ya ai.

Wunpawngsha ni yawn madai let,

Grai myit –yu htum mat ai.

Hpa majaw-hpyi tang ai hte,

Jaw ya ai-lachyum nde mi ,

Shai mat wa sata? N chye na mat sai.

Raitim-myit yu ai,

E-le ,Kara Kasang gaw,

Majoi gaw n rai na re.

Shi yu lanu lahku na masha,

Shara ni grai law ai majaw,

Shut kau ai rai na sai-ngu,

Myit dum mahtai hta la sai;

Dai hpang-Kara Kasang hpe

Dinglun gasan san na n myit sai sha,

Dai bunghku ju hpun hte shingchyut hpe
sha ,

Ding-yang hkap la da sai.

Kade n na yang – ju hte mawng rai,

Yu n tsawm dik ai;

Bunghku ju hpun kaw na,

Grai tsawm ai Nampan langai pu wa ai.

Dai hte maren ; ; ;

Yu yang hkrit si na zawn re hte,

Nachying n tsawm dik ai;

Shyingchyut latung kanu gaw,

Nsam hkum nna grai tsawm ai;

Palamla byin tai gale mat wa sai.

Mauhpa kaba wa she rai sai.

“M” kaba hte nan mau ra sai.

Kara Kasang gaw- tengman ai hpe,

Agalaw nga ai wa she re a hka!

Shi a lam gaw-galoi mung,

Nachying kaja dik ai lam chyu sha rai nga

lu ai.

Anhte maga de na yu yang,

“Shut nu ai” ngu, mu kau ai;

Lam shagu gaw, jahtum e-

Mahtai kaja hpe chyu sha,

Amu lu nga a hka!

Karai Kasang kaw anhte lama mi hpyi ai,

Raitim-kaga langai she shi jaw ai.

Kamsham myit hte sha ala nga ga,

Teng teng anhte hpyi ai lam,

Anhte a matu-htap htuk manu ai ten hta,

Shabyin shatai ya na ra ai.

Kam sham nga ga.....

Wunpawngsha ni a kamsham myit gaw,

Hpyi nga ai, “Awmdawm Awng Padang ”

Lu la na teng teng- re lu oi.

_ Ginjaw hpe n-gun jaw ai;

Shanglawt Tsing

